

Randers den 18. december 2024

Nyhedsbrev fra Randers Lærereforening

Kære medlemmer

Kalenderårets sidste nyhedsbrev fra Randers Lærereforening indeholder selvfølgelig information om, hvordan vi kan træffes i juletiden, en kommentar til den mulige nedlæggelse af 10. klasse, vores høringssvar til ændringerne på det specialiserede område. Desuden skal man være opmærksom på, om man har ferie i juledagene eller bare fri.

I øjeblikket arbejder vi med at få lavet ny hjemmeside. Går alt efter planen bliver den lanceret i uge 4. Det betyder også, at vores nuværende hjemmeside står lidt stille. Domænenavnet vil til den tid være randers.dlf.org. Vores nuværende domænenavn vil dog stadig sende dig hen på den rigtige side.

Julen er ferie for nogle og frihed for andre

Hvem har egentlig ferie i juledagene? Hvem har bare fri?

Er du ansat på en af kommunens folkeskoler, så har du fri mellem jul og nytår, men du holder ikke ferie. Det fremgår af bilaget til vores arbejdstidsaftale. Dagene kaldes ofte 0-dage, for man arbejder nul-timer og dagene bruges derved til at mindske merarbejdet i på elevernes skoledage. At arbejdstiden er planlagt sådan skyldes bl.a., at vi arbejder efter en årsnorm.

På andre arbejdspladser er det aftalt lokalt, hvorvidt man holder ferie eller arbejder timerne på et andet tidspunkt.

Har du ferie skal du være opmærksom på reglerne i forhold til sygdom og ferieafvikling. Kontakt os eventuelt for yderligere information.

Takstharmonisering på specialundervisningsområdet

Politikerne i byrådet skal i starten af januar tegne de nye linjer, fastsætte økonomi m.m. for specialområdet i folkeskolen.

Der er udarbejdet en række forskellige forslag/scenarier, der er sendt i en såkaldt administrativ høring eller fase med mulighed for, at MED-udvalg, Skolebestyrelser og de faglige organisationer kan komme med deres kommentarer.

I Randers Lærereforening har vi peget på en række forhold – gående lige fra mulige udfordringer i forhold til styring af området, behovet for målgruppebeskrivelser for de forskellige tilbud, folkeskoleloven, evalueringsprocesser og arbejdsmiljøet.

Den samlede udtalelse findes sidst i dette nyhedsbrev.

#bevar10klasse

I øjeblikket forhandler man om fremtidens ungdomsuddannelser, og det indebærer bl.a., at man drøfter afskaffelse af 10. klasse i Folkeskolen. Der er dog mange gode argumenter for at bevare 10. klasse. Og vi har skrevet et læserbrev, hvor nogle af argumenterne er taget med.

Bevar 10. klasse – Et vigtigt springbræt for unge

I disse måneder forhandles der omfattende ændringer af vores uddannelsessystem. Fra folkeskolen til gymnasier og universiteter ses der på, hvordan der kan moderniseres og optimeres. Et af de elementer, der er under pres, er 10. klasse i folkeskolen. Men der er mange gode grunde til at bevare den.

10 ting, 10. klasse kan:

- ... lette præstationspresset på de unge og øger trivslen.
- ... give skolemætte unge mod på mere skole og uddannelse.
- ... løfte karaktererne for de unge, der mangler lidt for at komme ind på drømmeuddannelsen.
- ... få flere til at gennemføre en ungdomsuddannelse.
- ... hjælpe de unge, der har brug for en ekstra hånd i ryggen.
- ... gribe de unge, der dropper ud af en ungdomsuddannelse eller efterskole
- ... giver de unge tid til at finde sig selv, inden de skal træffe deres første store livsvalg
- ... give de unge et skoleår, hvor de kan fordybe sig og prøve sig selv af, før de vælger ungdomsuddannelse.
- ... være et trygt valg, som åbner døre i stedet for at lukke dem.
- ... blive det, som mange unge senere i livet vil beskrive som deres vigtigste skoleår

#bevar10klasse!

Flere gode grunde til at bevare 10. klasse

10. klasse er et vigtigt år, der løfter de unge både fagligt og socialt. Mange går i dag i 10. klasse, og det er tydeligt, at de får meget ud af det ekstra år. Ifølge en undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut oplever hele 63 procent, at de har forbedret sig fagligt i løbet af året. Det ses tydeligt på prøvekaraktererne i dansk og matematik. Men det handler ikke kun om det faglige – 85 procent af de unge føler, at 10. klasse har hjulpet dem med at blive mere modne. Det er et år, hvor de får lov at finde deres vej i et trygt og støttende miljø.

En vigtig funktion er, at 10. klasse giver de unge et pusterum. Mange elever, der fylder 15 år i 9. klasse, er ikke nødvendigvis klar til at træffe et bevidst og afklaret valg om deres fremtid.

I dag ved næsten halvdelen af de unge, der starter i 10. klasse, ikke, hvad de vil efter folkeskolen, men de finder ud af det undervejs. For dem, der har brug for et år til at

modnes, er 10. klasse en uvurderlig mulighed. Det giver dem tid til at træffe det rigtige valg, uden at skulle skynde sig ind i en ungdomsuddannelse.

Der er et stærkt socialt aspekt ved 10. klasse. For unge, der kommer fra familier med lav uddannelsesbaggrund eller som har svært ved at finde ro i skolen, kan 10. klasse være en vej til at bryde mønstre. De får bedre chancer for at gennemføre en ungdomsuddannelse, hvilket kan få stor betydning for både deres liv og for samfundet som helhed. Faktisk er chancerne for at blive mønsterbryder hele 82 procent større for dem, der har taget 10. klasse.

10. klasse er også en ventil, der mindsker præstationspresset i udskoling. Når eleverne ved, at de har muligheden for at tage et ekstra år, mindskes presset i 7., 8. og 9. klasse. Det skaber en mere afbalanceret hverdag for de unge, som ofte er under stort pres for at præstere og træffe tidlige beslutninger om fremtiden.

10. klasse er en god afslutning på folkeskolen. De unge finder ro og tid til at modne sig i et tempo, der passer dem. Det er et sidste skridt i folkeskolen, før de tager hul på ungdomsuddannelsen – et skridt, der er med til at sikre, at flere gennemfører denne. Sandsynligheden for at gennemføre en ungdomsuddannelse er højere for dem, der har været igennem 10. klasse.

For de unge, samfundet og fremtidens uddannelsessystem er det klart, at 10. klasse bør bevares som en vigtig del af folkeskolen. Det giver de unge det ekstra år, de har brug for, og sikrer, at de er bedre rustet til at træffe vigtige valg om deres fremtid.

Vi vil folkeskolen – vil I?

Læserbrevet er bragt på amtsavisen.dk og i Amtsavisen mandag den 16. december.

Kontoret har julelukket

Kontoret har julelukket fra den 23. december 2024 til den 2. januar 2025 (begge dage inklusiv)

Vi kan dog kontaktes i presserende tilfælde via mail på 130@dlf.org. Husk at skrive dit navn, telefonnummer og hvad henvendelsen drejer sig om. Så vil vi kontakte dig hurtigst muligt

Samtidig vil vi fra kontorets side ønske dig og din familie en glædelig jul og et godt nytår.

De bedste jule- og nytårshilsner fra Randers Lærereforening

Leif Plauborg
Formand
Randers Lærereforening

PS: Vores udtalelse vedr. takstharmonisering på specialområdet findes på de næste sider [og på vores hjemmeside](#)

Udtalelse vedr. takstharmonisering

Randers Lærerforening har med stor interesse læst materialet omhandlende de forskellige scenarier i forhold til rammerne for den fremtidige harmonisering og takster på specialundervisningsområdet.

Vi bekymrer os over hastværket, og at man som en løsning ikke har set på muligheden for at lave en rammebesparelse i det kommende skoleår – enten i form af en fast procentsats, når indbetalingerne fra skolerne sendes videre, en solidaritetspulje eller lignende, hvor procenten kan være reguleret. Så vil man også have en tidsramme, der forbedrer mulighederne for at man kan optimere kørslen og derved mindske denne udgift.

Vi mener, at målgruppebeskrivelserne er en så betydningsfuld parameter i forhold til at få lavet den rigtige model for de fremtidige specialklasser og -skoletilbud, at beskrivelserne skal være det første skridt i arbejdet for at få udarbejdet en fremtidig og holdbar model. Dette skal også ses i lyset af, at det specialiserede område indenfor de seneste få år har været udsat for adskillige modeller.

Randers-modellen og styrelsesvedtægten

Der vil i forhold til Randers-modellen generelt være en række udfordringer. En af udfordringerne er, at når pengene først er ude på de enkelte skoler, har skolerne selv ansvaret for at fordele og anvende pengene i henhold til modellen og styrelsesvedtægten.

Der fremgår følgende i kommunens styrelsesvedtægt for folkeskolerne i §14 stk. 2:

”Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har bemyndiget skolebestyrelserne til at træffe beslutning om principper for anvendelse af de givne bevillinger.”

Dette medfører, at byrådet under de givne forudsætninger og fastsatte rammer ikke kan bestemme anvendelse af ressourcerne, som man har vedtaget i budgettet. For eksempel ved man principielt ikke hvilken andel af skolens samlede budget – herunder udgifterne til ledelse og sekretærer fordeles til fordel almenområdet og specialklasserne. Derfor har vi en naturlig opmærksomhed rettet mod, hvordan man vil sikre, at pengene bliver brugt som tildelt, og der ikke finder en omfordeling sted på skolerne?

Med de valgte besparelser og teksten i forliget er det oplagt, at man har fokus på personalesammensætningen. Der er tale om folkeskoletilbud og folkeskoleloven skal overholdes. Det betyder bl.a., at det er lærere, der har undervisningskompetencen i henhold til oplysningerne på undervisningsministeriets hjemmeside.

Det er uklart, hvordan den foreslåede regel med, at det først er den tredje ekstra elev, der udløser en ny klasse. Hvad betyder det for skoler med flere specialklasser? Hvor mange elever skal der være ekstra, før en ny klasse udløses? Er det tre elever i en klasse eller er det antal klasser gange tre elever?

Hvilke forhold gør sig gældende i forhold til skolens egen lokale visitation (Gruppe et)? Kan skolerne uden nuværende specialklasser hermed oprette egne tilbud?

I forhold til Fase 2 fremgår det, at man her vil gå fra klassetildeling til elevtildeling. Er det den rigtige vej at gå i forhold til, at man ønsker et nærhedsprincip? Dette er i overensstemmelse med Salamanca-erklæringen (der står også noget om at sikre den tilstrækkelige økonomi i Salamanca-erklæringen), men det vil udfordre skoler, hvor der ikke altid er fuld søgning til de(n) oprettede specialklasse(r).

Er det en mulighed, at der differentieres mellem tilbuddene, så fx gruppe to og tre fortsat har en elevtildeling, mens gruppe et har klassetildeling?

Ovenstående kan samles i en række punkter til overvejelse:

- Der mangler målgruppebeskrivelser, hvilket er en vigtig forudsætning i forhold til, at man får lavet de rette tilbud.
- Hvordan sikrer man, at pengene bliver brugt til det, de er tildelt til?
  - Herunder at tilbud måske har elever, for hvem der betales efter forskellige takster?
- Er der lærere nok til at varetage undervisningen i henhold til reglerne i folkeskoleloven?
- Hvilke muligheder er der for skoler i forhold til at lave nye tilbud?
- Hvilken betydning får den nyindførte "timebank" for specialtilbuddene?
- Hvordan skal forslaget om en ny klasse ved den tredje ekstra elev forstås?
- Hvilke konsekvenser får en elevtildeling til skoler med mindre søgning til specialklasser? Eller skal man lave modeller, hvor der differentieres mellem de forskellige tilbud?

Evaluerings

Hvad er kvaliteten i de specialiserede tilbud man har i dag? Hvordan evalueres den nuværende model? Hvilke udfordringer både løser og giver de tiltag vi har i dag, og hvad skal en anden model løse udover økonomien? Et ting er, at det skal sikres, at der er penge og ressource til at drive såvel almenskolen som det specialiserede område på forsvarlig vis indenfor folkeskolelovens rammer, men hvad har vi ellers fokus på?

Vi opfordrer til, at man allerede nu tager stilling til, hvordan man vil evaluere en ny model. Det er desuden vigtigt med løbende evalueringer på blandt andet:

- Hvordan er kvaliteten i mellemformer/mellemrumstilbud?
- Kvalitet i undervisningen set i forhold til vilkår og rammer
- Hvordan er kompetencedækningen i fagene?
- Lever man op til uddannelseskravet i forhold til undervisning i fagene?
- Hvad betyder den nye model i forhold til visitering af elever til specialtilbud og anvendelse af fx mellemformer på de enkelte skoler?

Arbejds miljøet

Når man vedtager så omfattende ændringer, påtager man sig et stort ansvar som politiker – og ansvaret bliver ikke mindre, når det sker uden forudgående drøftelser om, hvad det betyder for elever og forældre, for personalets arbejds miljø m.m.

Man bør ikke gennemføre så omfattende ændringer uden at lave løbende undersøgelser af arbejdsmiljøet gennem processen og tilsvarende skal der være evaluering og opfølgning på en række andre områder.

- Har man overvejelser i forhold til arbejdsmiljøet for lærerne i de forskellige tilbud, når man formodentlig gennemfører massive personalereduktioner?
- Påvirkning af arbejdsmiljø (herunder fx gennemførelse af arbejdspladsvurderinger på de berørte skoler)?
- Udvikling i antal og typer af arbejdsskader?
- Risikovurderinger, magtanvendelse over for elever m.m.
- Rekruttering og fastholdelse af lærere m.m.
- ...

Konklusion

Den foreslåede vej – uanset valget af model – betyder store ændringer i de kommunale tilbud i forhold til specialundervisning.

Vi har tidligere påpeget behovet for massive investeringer i forhold til at skabe en mere inkluderende skole. Det kræver investeringer udover det foreslåede i kompetenceudvikling af lærerne, investeringer i co-teaching (to-lærere – den ene med særlige kompetencer i forhold til specialundervisning, der sammen forbereder, gennemfører og efterbehandler undervisningen).

Vi vil slutteligt understrege betydningen af, at uanset hvilken vej og model man måtte vælge, er det vigtigt, at arbejdet med implementering og gennemførelse sker i samarbejde mellem forvaltning, skoleledelser, skolebestyrelser, lærere og Randers Lærereforening.

For den fremtidige folkeskole i Randers Kommune er det vigtigt, at den foranstående opgave bliver løst med de mest velovervejede og rigtige greb.

Vi vil Folkeskolen – vil I?

På vegne af Randers Lærereforening

Venlig hilsen

Leif Plauborg
Formand
Randers Lærereforening